

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Azizxo'jaeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat.-T.:2003.
2. Jumaniyozova M. Innovasion faoliyat tushunchasi va malaka oshirish jarayonida o'qituvchilarni innovasion faoliyatga tayyorlash.// Xalq ta'limi, 2004, 6 son.
3. Jo'raev R.H., Rahimov B.X., Xolmatov Sh. Yangi pedagogik texnologiyalar. Muammoli ta'limga asoslangan o'quv –metodik qo'llanma.-T.: Fan, 2005.
4. Zaripov K. Yangi pedagogik texnologiyani tadbiq etish bosqichlari. //. Xalq ta'limi. 1997.

MATEMATIKA DARSLARIDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNING QO'LLANILISHI VA UNING AHAMIYATI

**Sharipova Sadoqat Fazliddinovna,
Abdunazarov Rabimkul**

O'zbekiston Milliy universiteti Jizzax filiali

Annotatsiya: Ushbu maqola zamonaviy fan va texnika yutuqlaridan ta'lim maqsadlarida foydalanish imkoniyatlariga bag'ishlangan. O'quvchilarga matematika o'rgatishda zamonaviy texnologiyalardan foydalanishning ijobiy tomonlari aniqlangan.

Kalit so'zlar: matematika, o'rganish, ta'lim, talaba, o'qituvchi, zamonaviy texnologiya, interfaol ta'lim.

Ma'lumki, zamonaviy elektron qurilmalar inson hayotining bir qismiga aylandi. Hozirgi vaqtda kompyuterlashtirish ta'sir qilmaydigan faoliyat sohasini tasavvur qilish qiyin. Ta'lim sohasi ham bundan mustasno emas. Zamonaviy texnologiyalardan foydalangan holda o'rganish ilmiy fantastika kabi g'ayrioddiy narsa emas. Elektron doskalar, proyektorlar, kompyuterlar va noutbuklar kabi texnologik yutuqlar zamonaviy maktablarning kundalik hayotida mustahkam o'rin oldi. Hozirgi kunda zamonaviy axborot texnologiyalari nafaqat o'qituvchi va o'quvchilarni bo'lajak darsga tayyorlashda, balki bevosita dars jarayonida ham qo'llanilmoqda.

Fan va texnika taraqqiyoti, axborotlashtirishning kuchayishi zamonaviy insonga harakatchanlik, faollik, vaqt va kuchni "tejash" va zamon bilan hamnafas yashash kabi hayot sharoitlarini taqozo etmoqda [3]. Hozirgi zamonda zamonaviy inson uchun shunchaki biror narsani bilishning o'zi yetarli emas; trendda bo'lish uchun u doimiy ravishda o'rganish, takomillashtirish, kerakli ma'lumotlarni qidirish va topa olish qobiliyatiga ega bo'lishi kerak.

Hozirgi kunda ko'plab bolalar boshlang'ich maktab bosqichida elektron qurilmalardan foydalanishni yaxshi bilishadi. Shuni ta'kidlash kerakki, hozirda aksariyat gadjetlardan foydalanib bo'lmaydi, faqat o'yin-kulgi uchun yoki muayyan funksional operatsiyalarni bajarish uchun (masalan, mobil telefon qo'ng'iroqlari va boshqalar), balki mashg'ulotlar uchun ham.

Ta'limda kompyuterlar va boshqa texnik vositalardan foydalanish "ijtimoiy hayotning barcha sohalarida o'quvchilarni axborotlashtirishning yangi tendentsiyalarini keltirib chiqaradi"[1]. Zamonaviy texnologiyalardan foydalanish darsni diversifikatsiya qilish, uni yanada qiziqarli va esda qolarli qilish imkonini beradi.

Talabalarining qiziqishini oshirish va ularni o'quv jarayoniga jalb qilish uchun matematika darslarida o'qituvchi zamonaviy texnologiyalarning barcha arsenalidan foydalanishi mumkin. Ular orasida tematik multimedia taqdimotlari, kompyuter va interaktiv texnologiyalar eng keng tarqalgan. Elektron vositalar matematika darslarini o'quvchilar uchun yanada ko'rgazmali va qiziqarli qilish imkonini beradi.

Bundan tashqari, matematika darsida ham, darsdan tashqari vaqtda ham elektron vositalardan foydalanish, jumladan, quyidagilarga yordam beradi:

- ishning eng maqbul sur'atiga erishish;
- o'quv jarayoniga o'quvchilarning "keng ommasi"ni jalb etish;
- murakkab tushunchalar va jarayonlarni o'zlashtirishni soddalashtirish;
- talabalarda assotsiativ tafakkurni jalb qilish.

Yuqorida aytib o'tilganidek, ko'plab elektron ommaviy axborot vositalaridan o'quv maqsadlarida foydalanish mumkin. Masalan, kompyuterdan matematika darsining mutlaqo istalgan bosqichida - yangi materialni o'rgatishda, uni mustahkamlashda, takrorlashda va boshqa narsalar qatorida uni kuzatishda foydalanish mumkin. Dars davomida o'qituvchining vazifasi turli xil ma'lumotlarni idrok etish, qayta ishlash va taqdim etishning kuchli vositasi sifatida kompyuter va zamonaviy texnologiyalarning muhim imkoniyatlarini ko'rsatishdir. Kompyuter (turli xil dasturlar va ilovalar yordamida) keng imkoniyatlar arsenaliga ega, ulardan foydalanish o'qituvchining ishini osonlashtirishga yordam beradi. Shaxsiy kompyuterdan foydalangan holda o'qituvchi o'rganishni iloji boricha samarali boshqarishi mumkin: o'quvchilarning topshiriqlarni hal qilish to'g'riligini deyarli bir zumda baholaydi (shu jumladan, buni ob'ektiv bajarish), statistik ma'lumotlarni ko'rib chiqing, muayyan masalani hal qilishga sarflangan vaqt miqdorini aniqlang. eng muammoli tomonlari. Kompyuter bir xil vazifalarni hal qilishda turli o'quvchilarning ish faoliyatini yoki bir talabaning ma'lum vaqt oralig'idagi ish faoliyatini taqqoslash imkonini beradi [1].

Hozirgi vaqtda o'qituvchilar tomonidan matematika darslarida matnlar, tasvirlar, tovushlar va videolarni o'z ichiga olgan turli xil multimedia taqdimotlaridan foydalanish odatiy holdir. Multimedia taqdimotlari axborotni idrok etishning turli shakllaridan foydalanish imkonini beradi va uni esda saqlashni osonlashtiradi. Interfaol ta'lim uchun tuzilmani ishlab chiqish turli interfaol usullardan foydalanish va o'quv vaziyatlarini modellashtirishni o'z ichiga oladi. Interfaol darsni "noldan" ishlab chiqishda ko'p narsa, shu jumladan o'qituvchining ijodiy qobiliyatiga bog'liq.

Matematika darsida interfaol texnologiyalardan foydalanish qiyin materialni o'rganishni soddalashtirish, o'quv jarayoniga o'yin va raqobatbardosh elementlarni qo'shish imkonini beradi, bu esa o'z navbatida talabalarining ishtiyoqini oshiradi, darsni nafaqat foydali va qiziqarli qiladi, lekin eng muhimi, samarali. Ushbu texnologiyalar o'quv jarayonini tubdan o'zgartirishi va talabalarni rag'batlantirishi mumkin matematikani mustaqil o'rganish uchun.

Shunday qilib, matematika darsida zamonaviy texnologiyalardan foydalanish o'qitishning sifat jihatidan yangi usuli bo'lib, o'qituvchining ishini osonlashtiradi, shuningdek, o'quvchilarning dasturni o'zlashtirish samaradorligini oshiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Sadoqat, Sharipova. "Ravshan Do'stov and Bahtiyor Po'filatov." ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИКТ В ПРЕПОДАВАНИИ МАТЕМАТИКИ." Журнал математики и информатики 2 (2022).

2. Шарипова, С. (2022). Matematika fanlarini oqitishda innovatsion va axborot texnologiyalaridan foydalanish. Современные инновационные исследования актуальные проблемы и развитие тенденции: решения и перспективы, 1(1), 352–355. извлечено от <https://inlibrary.uz/index.php/zitdmrt/article/view/5090>

3. Fazliddinovna S. S. et al. KARRALI INTEGRALLARNI HISOBLASHNING GEOMETRIK USULI //Conferencea. – 2022. – С. 76-79.

4. Sadoqat, Sharipova. "METHODS FOR SOLVING PARAMETRIC EQUATIONS AND INEQUALITIES." PEDAGOGS jurnali 10.2 (2022): 210-221.

5. Rabimkul Abdunazarov. (2023). PROBLEMS OF CONSTRUCTING AN EFFICIENT COMPUTATIONAL ALGORITHM FOR RESTORING THE PARAMETERS OF THE STURM-LOUISVILLE OPERATOR. International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research, 1(1), 79–86. Retrieved from <https://journal.jbnuu.uz/index.php/ijcstr/article/view/352>

6. Абдуназаров Рабимкул, Бахтиёр Пулатов, Азиза Нориева, Клара Холманова. ВОССТАНОВЛЕНИЯ ЯДРО СПЕКТРАЛЬНОЙ МЕРЫ ОПЕРАТОРА ДИРАКА ПО НЕТОЧНЫМ СПЕКТРАЛЬНЫМ ДАННЫМ. International Journal of Contemporary Scientific and Technical Research.

7. Р Абдуназаров, ЛУ Абдурашидова. Алгоритм восстановления оператора Дирака по двум спектрам. Министерство высшего образования, науки и инноваций министерство цифровых технологий республики Узбекистан Ташкентский университет информационных технологий имени Мухаммада ал-Хоразмий.

OLIY TA'LIM MUASSASALARI TALABALARINI KASBIY IJODKORLIK FAOLIYATIGA TAYYORLASHDA IJODIY FAOLLIKNING O'RNI

Sattorova Mahliyo Burxanovna

O'zbekiston Milliy universiteti Jizzax filiali tayanch doktoranti

makhliyosattorova87@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada oliy ta'lim muassasalari talabalarini kasbiy ijodkorlik faoliyatiga tayyorlashning ahamiyati hamda bu jatroayonda ijodiy faollikning o'rni so'z yuritiladi.

Kalit so'zlar: Ta'lim, texnologiya, ijodkorlik, faollik, kasb ta'limi, ta'lim jarayoni, tarbiya, nazariy, amaliy mashg'ulot, rejalashtirish, ta'lim samaradorligi.